

VZTAHOVÉ KŘIŽOVATKY NA ORLÍ

K OBLÍBENÝM DESTINACÍM brněnské mládeže v centru města náleží Divadlo na Orlí, které jako moderně vybavenou Hudebně dramatickou laboratoř zřídila Divadelní fakulta JAMU. Slouží coby „startovací rampa“ zejména posluchačům Ateliéru muzikálového herectví, jehož závěrečný ročník tu premiéroval autobiografickou ironickou komedií *Můj romantický příběh* (2010) skotského dramatika střední generace Daniela Craiga Jacksona, poprvé u nás uvedenou před devíti lety zdejším BuranTeatrem. Činoherní předloze v drsnějším překladu Jakuba Škorpila dopřál režisér i výtvarník patrové scény Roman Groszmann obohacení hudební složkou Karla Škarky a choreografií Hany Litterové, což tříhodinový večer osvěžuje a dynamizuje. V ostrých střizích sledujeme erotické eskapády obyčejných třicátníků z Glasgowa, a to s průhledy do jejich teenagerských i vysokoškolských zážitků. Obdobné situace dvou stejně kostýmovaných párů se přitom odehrávají nejprve z pohledu Toma (Marek Vítaker s Petrou Benediktyovou) a poté partnerky Amy (Alexandra Vostřejová s Ondřejem Komínkem).

Vít Závodský

OCHRÁNCI VERSUS DEVIANTI

AMERICKOU REŽISÉRKU čínskému původu Chloé Zhao proslavila oscarová *Země nomádů*. Nyní hodlá dokázat, že si poradí i s nákladným fantasy velofilmem, jakým jsou marvelovské *Eternals* – český

foto Falcon

distributor ponechal původní název, který označuje lidem podobné bytosti s nadpřirozenými schopnostmi, které vlastně žijí věčně. Parta „bezvěkých“ ochránců pozemského lidstva chrání své svěření po celá tisíciletí před vetřelcovitými obludami zvanými Devianti – udatné bijce (a bijky-ně) zastihujeme jak ve starověkém Babylonu i při dobývání aztécké říše, tak v současnosti umístěné do nejrůznějších atraktivních končin. Jenže ústřední hrdinové musí také řešit, zda se vzeprou vůli svého Stvořitele, jenž libovolně vyrábí i ničí vesmíry, když se ukáže, že také planeta Země má zaniknout ve jménu zrození života někde jinde. Nastolená dilemata jsou však předestřena s rozmáchlými gesty i skutky, s teatrálně vznětlivými promluvami. Zůstává nezodpovězena otázka, jak spojit rádo-by oduševnělé podloží s prvoplánovou akční vyprávěnkou.

Jan Jaroš

RŮŽE A CIZOTA**FRANCOUZSKÁ SPISOVATELKA MURIEL BARBERYOVÁ MÁ V ČEŠTINĚ ČTVRTOU KNIHU.**

text Radim Kopáč, literární a výtvarný kritik

RODAČKA z marocké Casablanky získala globální slávu románem *S elegancí ježka* (česky 2008), prózou spíš dostředivou, sledující dvě příběhové linie, jejichž hlavní aktérky, jedna postarší, druhá na prahu puberty, obývají stejný dům; s ohledem na dramata, která se přelévají jejich životy, jde trochu o „haunted house“.

A jisté prokletí si nese životem i Rose, hrdinka novely *Růže sama*, co právě vydal v překladu Evy Sládkové brněnský Host. Rose má sice domicil ve Francii, ale v novele putuje do Japonska: zemřel jí totiž otec – a ona si jede přečíst jeho závěť. Byl to ovšem polovičatý otec: o svou dceru nejvil za života žádný zájem a Roseina matka ho v té ignoranci podporovala. Není divu, že

Rose přijíždí na místo plná nervozity a vzteku. Je arogantní, agresivní, nesnesitelná. Střet dvou odlišných kultur – neurotická Evropa versus zklidněné, reflektované Japonsko, otevřené permanentně novým úhlům čtení, fantazii, hře a rozvinuté květomluvě – nemohl být vykreslený v jasnějších barvách.

Tenhle text je nejdřív odstředivý: vymrští hlavní postavu do neznámých končin – a nechá ji dopadnout k nohám pověřeného průvodce. Následuje cesta, vývoj, proměna. Rose, která přijela na místo jako prázdná nádoba, začíná uprostřed japonské krajiny, dějin, kultury a společnosti nacházet pozvolna obsahy; poznává svého mrtvého otce, jeho přátele, a především sebe. Dřívější ztráty stírají přítomné

nálezy. Pokud tohle měla být otcova omluva za dekády míjení, pak zřejmě nebyl tak špatný režisér. Podobně s názvem knihy, který odkazuje k verši Rainera Marii Rilka, rodáka z Prahy, jehož prvním jazykem byla ovšem němčina. Co tím Muriel Barberyová vzkazuje? Cizota není problém, problém je vlastní strach z cizoty. ■

POKLEKNI PŘED HORÁCKÝM DIVADLEM**HORÁCKÉ DIVADLO PATŘÍ V POSLEDNÍ DOBĚ NÁPADITOU DRAMATURGIÍ A SCÉNICOU PRAXÍ K TĚM LEPŠÍM MIMOPRAŽSKÝM DIVADLŮM.**

text Jan Grulich, divadelní publicista

JINÝMI SLOVY, scéně, jež loni oslavila osmdesát let od svého založení, se velmi daří. V původních hrách se věnuje autor-ským divadlem významným postavám regionu, tedy Vysočiny. Hráli tu inscenace o Janu Zahradníčkovi, loni měli skvělou inscenaci věnovanou Bohuslavu Martinů z dílny Dodo Gombára. Na ni navazuje nynější původní hra *Poklekni před duší* od Martina Františka, kterou si i sám režisoval, věnovaná staroříšskému tvůrci a podnikateli Josefu Florianovi.

Velmi invenční scénu (ale zároveň nebezpečnou, zlomila si zde nohu herečka Světlana Hruškociová a v druhé polovině už nehrála) navrhli Jaroslav Čermák a Hynek Petrželka. Kostýmy byly z dílny Evy Jiřikovské. Hrála velká část souboru, v hlavní roli se zaskvěl Jakub Škrdla. Jde o koláž z Floriánova života – jeho obdiv k světové literatuře, zejména francouzské (Leon

Bloy), jeho nakladatelská a osvětová činnost v první části 20. století.

Inscenace je rámcována komentářem Florianových synů, scénář vychází z jejich vzpomínek. Ve hře vystupují různé postavy Vysočiny, které s Floriánem spolupracovaly: Březina (Stanislav Gestner), Halas (Lukáš Matěj), Holan (Marián Chalány), Reynek (Zdeněk Stejskal), jeho žena (Šárka Čermáková), Deml (Ondřej Šípek).

Vystupuje zde také symbolická postava Vysočiny (Eva Kaplerová), tady režisér navazuje na Gombárovu inscenaci Martinů.

Divadelně je to skvělé, jednotlivé scény a jejich metaforické zpracování, ale obsa-hově se k osudu Floriana musíme prokousávat střípky děje. Takže ne vždy je zcela jasno. Ale i tak jde o nadprůměrnou inscenaci. Lze jen doufat, že nové vedení udrží snahu o náročný dramaturgický plán a scénickou invenci. ■